

# Uši a Vítr

číslo 7

měsíčník

červenec 2011

vydává občanské sdružení Proximus v nakladatelství Vetuš Via, s podporou přátel a spřízněných duší

## Kvalita ve shodě – ale s čím?

**Jappy, anonym stylizující se do reálných postav, k jejichž vidění přidává své vlastní, v klubu Boro 28. 4. uystavil fotografie s názvem Raněné město 2010-11, repliku na Raněné město 1945-47 V. Reichmanna.**

*Není snadné spustit se do útrob „undergroundového“ klubu a vystavit zde cyklus fotografií, jak se Ti to neobroženě podařilo na přání nového kurátora výtvarného programu Potulné akademie Martina Jabůrka. Měls pochybnosti? očekávání? jaké?*

Není to má první výstava v takovém typu prostoru. Martinovi věřím, i když se jistým způsobem nesnášíme, přesto ale důvěřuji jeho výtvarnému citu. Myslím, že výběr fotografií by byl na jiném místě hůře akceptovatelný – volba miss zvratků. Takže je to vlastně přesné a moje identita také byla skryta, jak jsem chtěl, pod povrch – underground.

*Má (dřívější? současný?) pojem „underground“ dnes pro tebe ještě nějaký jiný význam než ten prostě fyzický „pod-povrchový“?*

Myslím, že je to složitější otázka, samozřejmě že má, dnes jsou jiné undergroundy, než byly, ale zároveň je spojuje míra „nenáročnosti“, ale i upřímnosti, kterou autor musí ocenit, tím myslím, že je to jedním slovem – svoboda, a je jedno, na jak vyvýšeném místě se oáza nachází. Svoboda, ta je pořád pod povrchem toho, co si výtvarník může přát. Nevím, do jaké míry je moje odpověď srozumitelná, ale underground nic nediktuje, nepřikazuje, nereguluje, a ano, občas se stane, že chybným rozhodnutím dramaturgie i ta kvalita není zcela ve shodě, ale s čím?

*Úvahy o svobodě jsou vždycky dobré, protože přece jen přispívají k jakési „duchapřítomnosti“, drží člověka ve střehu. Používáš slovo „výtvarník“... Jakou možnost sis vybral, abys byl „výtvarníkem“ a současně měl na cbleba? Jaké jsou dnes sny (či možnosti) mladých „výtvarníků“ absolvovalých fakulty „výtvarných umění“? Třeba i jen obecně...*

Svoboda to je taky zodpovědnost, a z toho bych výtvarné umění nevyčleňoval, vždyť my výtvarníci jsme zodpovědní za to, jak to kolem nás vypadá. Dáváme realitě právě ten tvar. Nicméně, že bychom byli jako mladí výtvarníci docenění, či finančně ohodnoceni, to nečekám. Vydělávám si rukama a nestydím se za to. Kreativitu manuální práce neomezuje, pokud není úplně fyzicky vyčerpávající. A umění považuji za bonus, který mohu rozvíjet v hlavě, již když pracuji manuálně, a ve volném čase ji realizovat. Vím, je to trochu zoufalé, ale nemyslím si, že tomu bylo někdy jinak. Nejdřív nemáš jméno, a tedy peníze, pak



Jappy – autoportrét



Jappy, Zátíší

ho třeba máš, ale jsi starý a je ti to (promiň) ku hovnu. Uspokojení vidím ve tvorbě jako dobrovolné činnosti a občas něco vidím, že se posouvá, ale nikoli v ohodnocení.

*Jak jsi přišel na své anonymní zjevování na výstavách? Počítáš, že s tím vydržíš dlouho? Co říkáš na Banksyho?*

Začnu tím posledním, Banksy – je to trapné, ale je to vzor. Přiznám se bez mučení, anonymita, pseudonym, jistá forma masky, zachování si svého soukromí a lež, která neublíží, nicméně zachovává intimno. Nemusím být Jappy – můžu být Banksy a on nemá hůl, kterou by mě bil, protože taky není.

*Jenomže je, stejně jako Ty jsi. Já Banksyho kreaace pokládám za mimořádně vtípné a trefné, stojí to samozřejmě hodně na nápadu a na způsobu a místě provedení. Započítal bych tam i kalkul obchodní. Kde bys viděl svůj vlastní vklad, své vlastní směřování, o co se vlastně snažíš? o jaké „sdělení“?*

Je to, jako když si bereš dláto a před tebou je neopracovaný vápenec – máš nějakou představu, co bys chtěl s ním udělat a jak by výsledek měl vypadat, ale nikdy nevíš, kde ti žíla v kameni změní směr úderu a nakonec i jestli to nebylo lepším směrem.

*Ano, metafory jsou dobré. Zdálo by se, že spíš intuitivní, ale přesto – jakou „výtvarnou techniku“ (materiál) preferuješ? a proč?*

Jsem v zásadě fotograf, i když se nebráním sprejům a šablonám, ale samostatnou kapitolu pro mě tvoří lepící pásky, se kterými se snažím o kresbu, což je trochu paradox.

*Tedy ještě poslední otázka: můžeš nastítnit přehled svého dosavadního výtvarného snažení (realizované „projekty“, jak se dnes říká) a „plány do budoucna“?*

Měl jsem pár výstav fotografií pod různými jmény, nebráním se ani street-artu, ale dnes již jenom legální plochy. Chtěl bych to vydržet tak dlou-

ho, dokud to půjde, a kdo ví, třeba se mně jednou podaří i žít se uměním. Dokud vidím a dýchám – fotím, nebo alespoň přemýšlím, jak bych vyfotil to, na co koukám, toho se už nezabavím a toho si patřičně cením.

*otázky mailem jef*

*Poznámka:*

Vilém Reichmann (přezdívkou Jappy), 25. 4. 1908 – 15. 6. 1991, Brno, byl významný český fotograf a brněnský rodák. Fotoprojekt Raněné město 2010-2011 je koncipován jako pocta tomuto tvůrci. Proslavil se zejména černobílými snímky zátíší a fotografiemi města Brna v projektu Raněné město, 1945-1947. Vilém Reichmann vystudoval architekturu na VŠ technické v Brně. Je autorem řady knižních ilustrací a svými fotografiemi doprovázel např. Básnický almanach 1957. Byl také tvůrcem kresleného humoru i autorem básní. Projekt Raněné město 2010-2011 sestává z jedenácti barevných snímků zátíší anonymních zvratků města Brna v uvedených letech. Každý snímek je očíslovaný. Součástí výstavy je blasování o nejhezčím snímku, který bude po skončení výstavy vybrán jako předloha pro velkoformátovou abstraktní malbu. Projekt možno považovat za anti-umělecký, kdy se námětem stává něco, co se převážně za umění nepovažuje a poetika snímků může u diváků způsobit mírnou nevolnost. Duben je taky měsíc, kdy se volí Miss, na což počet vybraných děl reaguje. Do finále se dostává 12 dívek. V této koncepci se může zdát, že jedna chybí. Je to jen zlátní, jedna se nachází přímo v prostoru klubu Boro a je ji třeba jen najít. Kdo hledá, najde... Anebo taky ne...

*Z průvodního textu k výstavě*



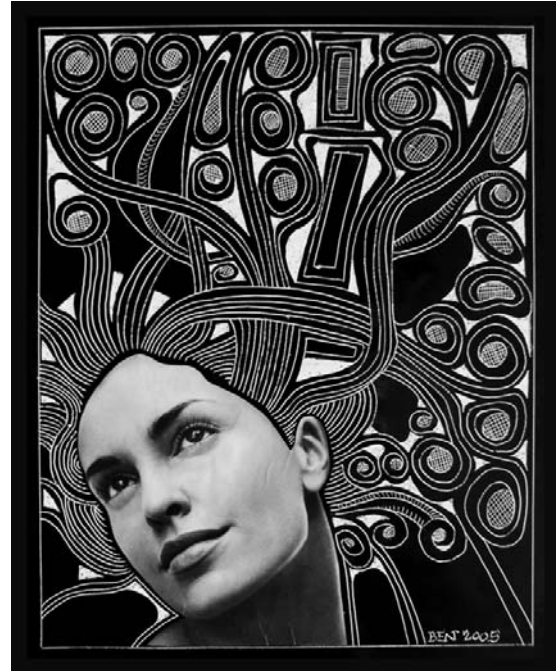
Jappy, z cyklu Raněné město 2010-2011

# Dílna

*Vladimír Ben Beneš (1980), výtvarník širokého spektra, tatér, někdejší člen kapely The Inseminators a pedagog se zkušeností s prodejem Vánočních stromků. Jeho tvorba: <http://benitos.freepage.cz>.*



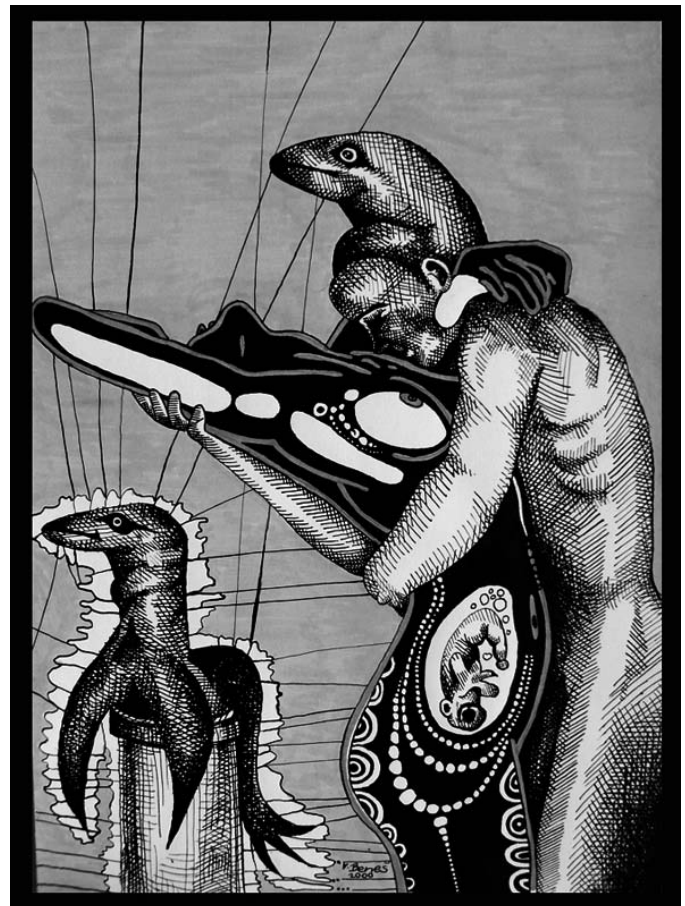
**Ženy** (kombinovaná technika: sprej, malba)



**Vlas-Ta**  
(kombinovaná technika: vyškrabávaná fotografie, koláž)



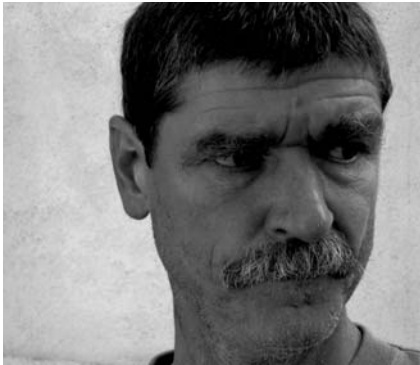
**Schizofrenie** (perokresba)



**Podivuhodná láska** (perokresba)

# Sépiovou kostí

**Petr Veselý (1953), malíř, kreslíř, tvůrce minimálních výtvarných a duchovních tendencí, jemných taoistických tahů, ač Brňan-Jundrovan, rurálně ukotvený, pedagog předávající svá poznání na pověstné „Šurčce“.**



× × ×

*Zdeňku Rotreklovi*

(Ten prostor všude za slovem  
za bolestí za zdí  
Bojím se vědět sebe)

Po úbočí, lesem  
prosekáváme zarostlou cestu  
až k okraji pole  
Je neděle a zvony  
bíle je kaple za kopcem  
*když se vznáší střecha*

## V podvečer

Jdu cestou, kterou vždycky chodím  
slova jsem v ničem nepotkal  
Teprve při návratu, nad domem  
několikrát podíval se les  
a ještě blíž můj pes zaštěkal

Klíčem z kosti  
odmýkám branku od zahrady

× × ×

Ticho je cesta vzhůru mezi ploty  
lesem a úvozem až nad poslední strom  
skrz okna nebo vraty  
podle hvězd jako za vozem

## Diptych

Ostny usychání  
trnou šípky  
utichání

Chronos, čas  
jen nemůžem tu nebyť  
ještě, zas

## U řeky

Vzácná chvíle kdy nic není  
Strom ční vprostřed rozuzlení  
Den tu jeje  
Do aleje

× × ×

Skončený  
překrytý  
Den

Zpod  
Schod  
Sešlapaný práh

Boty pozorně ponechá u dveří  
Skoro prázdné

× × ×

Něco krásného  
jako most přes údolí

Cosí svítá  
pod dveřmi do komory

Ze schodů shazují vlastní stín

Konečně nekonečně

× × ×

Přitom jsem nechtěl  
říct nic  
Jakoby se jen pootevřely dveře  
Někdy jsem ještě chvíli  
čekal v protisvětle

× × ×

A včera mrak  
Ve tvaru beránka  
Vysoko v ose ulice  
Jako vyvržený ze staré velikonoční formy

× × ×

Tak nemocniční okno  
V dálce v tom červeném  
jdu já  
A všechno kolem  
idyla  
S nenesitelným místem uvnitř

× × ×

Co chvíli zaslechnu mečení kozy  
která dávno není  
Kdo tu vlastně je  
Snad na dvoře ty dva ořešáky  
Snad někde nahoře

× × ×

Cestou se světla rojila  
Kostel se skláněl k vodě  
Sklíčené zpívali dokola  
schovaní za hlasem  
ptáci

## Zvuky

jako když někdo něco posunuje  
zoufale na místo

## Dvojitá krajina

„Která ruka tě vede“  
ptal jsem se své  
opřené o stůl s papírem  
se zrovna rozepsanou větou:

„Která ruka tě vede“  
ptal jsem se své  
opřené o stůl s papírem  
se zrovna rozepsanou větou:

## U Jakuba

*Tomáši Mazáčovi*

Těsně za prahem  
(víc ještě na prahu)  
v prachu se hledám  
Ve svěcené vodě chytám  
Na zešedlé dlažbě  
zůstávám stát  
Krátké zastavení  
(kratší okraje)  
Ani modlitba  
Kout klenby  
Kout pohledu  
Za sklem dveří  
protisvětlo oltáře  
Tři postavy v lodi kostela  
propadlé v sobě  
Náhle jsme nejen uprostřed  
Všude jsme  
Takové ticho je!  
Až před Ukřížovaným stojím  
Tomáš předchůdce  
U východu pokolikáté  
pohledem uhýbám žebrákovi  
Stmívá se  
V šeru se vracím na okraj ulice  
cosí jsem zapomněl  
Už jenom zapomínám  
Jako bych měl všechno před sebou

*Z rukopisů*



13. ročník festivalu Krákor, 17.-19. června 2011, Ostopovice u Brna. Fotografie: 1. MCH Band, foto © Zdeněk Vykydal, 2. nástup, foto © Petr Doubrava, 3. MCH Band, foto © Arnošt Zukal, 4. My Theatre, foto © Vladimír Sabo, 5. časopisná čtenářka Uší a Větru, foto © Zdeněk Vykydal, 6. tunel, foto © Julka, 7. výstava fotografií I. FPC Brno, foto © Michal Král, 8. Nedělní tanečky, foto © Emír Čbali

# O dílech – a lidech

## Smrt strojům, ať žije Stará Dobrá Ruční Práce!

Recenze na CD *It's only Pop* (2010)

V roce 2010 vyšlo v reedici na labelech Ears&Winds Records a Klikotoč digitalizované CD Staré Dobré Ruční Práce (SDRP) – *It's only Pop*. Tato nahrávka byla již dvakrát vydána, poprvé jako hudební příloha *Mašurek* a podruhé v roce 1991 na kazetách u Black Pointu. Je otázkou, jestli je to především známka kvality samotné nahrávky nebo spíše sverepost skalních fanoušků, kteří se hudebního projevu SDRP nemohou nabažit. Osobně se přikláním k první variantě – vždy když si toto album pustím, nejraději bych sevřel chodidlo v pěst a hrozil do rytmu.

Co můžete na tomto CD najít? V první řadě 25 písní plus jeden příjemně sehraný epilog „žadonicích“ fanoušků o přídavek, vedle toho pak také naprosto luxusní booklet, ke kterému se vrátím později. Ohledně výběru skladeb je třeba říct, že zde nejsou obsaženy úplně všechny hity SDRP, což samozřejmě ani není možné, ale jedná se o dobře zvolený výběr písní ze širokého repertoáru a pokud tam zrovna nenaleznete tu svoji (málo pravděpodobné), nezoufejte! – zbytek vám to plně vynahradí.

Většina textů je z pera Libora Stržínka a na hudebním doprovodu se největší měrou podílel Leoš Miklenda. SDRP samotný svůj styl hudby označují jako „hyper pop“. Co si pod tím představit? Mohli bychom říct, že hrdí Hanáci se nikdy nikam nesrali a rádi si hráli, co se líbilo jim samotným. Z toho důvo-

du je není ani možné nikam zařadit – pro pankáče byli moc „under“ a pro máničky zase moc „punk“. Hudební stránka se vyznačuje synkrezí mnoha stylů, od klasického rockenrollu (Jó mě láká cizina), přes hard rock (Protekce) až po ortodoxní punk (Vitana punk). Samozřejmě nechybí ani písně s trochou toho orientálního nádechu (Samba). Nejvíce mě potěšila píseň Pod hladinou, kde jsem chvílemi slyšel inspiraci The Beatles (pro někoho urážka, pro někoho pochvala). Textová stránka byla inspirována jednotlivými událostmi ze světa i z domova (Darebák z Václaváku), stejně jako vyprávěními z rodinného kruhu (Primář Petřela), které vstupovaly do života členů kapely. Celkově by se texty daly charakterizovat jako vtipné, až sarkastické pojednání o smutných věcech či o věcech k nasrání. Tím, že texty vznikly v „období temna“, jim někdy bývá odepírána aktuálnost. Je pravda, že už si nemůžeme stoupnout do fronty na maso a prozpěvovat Já žeru psy nebo si při plnění pětiletky zanotovat píseň o pracovní partě Josefa Hampla Ani hrdina to nemá snadné. Na druhou stranu se ale některé neduhy vyskytují za jakéhokoli režimu a například při písni Kultura ve Vepřově: „Kulturní pořad se u nás dělá tak, hlavně opékáný klobás a pivo, kolem stánku se seběhnou lidi a hned je veselo a živo!“ mi spíše než nepovedený koncert zábavové kapely na vesnici vyskočil obrázek předvolební kampaně ČSSD s pivem za 5,- Kč a opékáným klobásem. Proto si myslím, že texty písní tohoto alba nám toho můžou hodně říct i dnes – napří-

klad, čeho si po listopadu 89 vážít, a co kritizovat.

Když se řekne, že nějaké CD má být pro kapelu reprezentativní, je většinou očekáván obsáhlý booklet. V tomto případě si to vydavatelé skutečně vzali k srdci a vytvořili booklet s velkým „B“. Jedná se o dvaatřicetistránkovou brožurku, která mimo jiné obsahuje svižný popis historie kapely se všemi „úspěchy“ a neúspěchy, a rovněž kompletní textový doprovod usazený do koláže ze starých fotek či reklamních plakátů a sloganů, které tak vytvářejí pastvu pro oči a někdy i zajímavou formou dokreslují jednotlivé písně. Jedinou věcí, kterou bych – kromě jednoho překlepu v textu – vytknul, je nemožnost vrátit takto objemný booklet zpět do obalu. Otázkou ale je, jestli je to vůbec potřeba? – na skladování je to horší, pro poslech hudby lepší.

Závěrem lze říct, že *It's only Pop* je nabitě cédečko plné buřičských, rozjívěných písní s protisocialistickým nádechem, které jsou pro tuto kapelu tak charakteristické. Kvalita by se měla ocenit, proto by toto CD nemělo chybět v žádné hudební sbírce milovníků alternativní hudby ani dnes. V neposlední řadě pak také může posloužit jako dobrá průprava na extatické koncerty SDRP, kteří jsou stále ještě na živo k vidění.

Tomáš Melichárek

## Hudba a duše

Hudba a rytmus nacházejí cestu k nejskrytějším místům duše.

Platón

# Vybráno cestou – Walter Pater

Kritikové Michelangelovi mluvili někdy tak, jako by jedinou charakteristickou známkou jeho genia byla podivuhodná síla, sklánějící se, jakož ve věcech obraznosti vezdy činí veliká síla, k jedinečnému či podivnému. Jakási podivnost, něco z vůně aloových květů, jest věru prvkem všech pravých uměleckých děl; rozhodně musí nás vzrušit či podivnit. Leč rozhodně mají nám také skytnouti rozkoše a okouzlití nás; a tato podivnost musí být také sladká – líbezná podivnost. A to jest pravý typ michelangelovského – sladkost a síla, rozkoš s překvapením, energie pojetí, jež, jak se zdá, v každé chvíli chce pro-

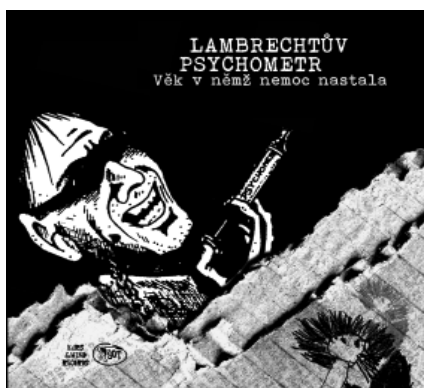
lomiti závoje krásného tvaru, odkrývající píď za pídí líbeznost, již nalézáme jediné v nejprostších jevech přírodních. – Než trpký genius Michelangelův nechce, aby jeho sladká lahoda závisela na pouhých přímětcích. „Mluvíš-li o něm,“ dí Grimm, „zmizí lesy, oblaka, moře i vrchy, a zůstane jediné to, co stvořil lidský duch.“ Náleží k obzvláštnímu svérázu jeho genia, že se zaměstnává takměř výlučně stvořením člověka. Jemu to není, jako v dějinách samých, posledním a korunným dějstvím sledu vývoje, nýbrž prvním a jediným činem, stvořením sama života v jeho nejvyšším tvaru, ihned a bezprostředně,

v chladném a neživotném kameni. Toto stvoření života jest rozličnými způsoby vůdčím motivem veškerá jeho díla, ať jest jeho bezprostřední námět pohanský nebo křesťanský, legendární nebo allegorický; a to přes to, že aspoň polovina jeho díla byla určena ku zkrášlení náhrobků, náhrobku Juliova a náhrobků medicéjských. Nikoli Poslední Soud, nýbrž Vzkříšení jest pravým námětem jeho posledního díla v Sixtinské kapli; a jeho oblíbeným pohanským námětem jest legenda o Ledě, rozkoši světské, vyrážející z ptačího vajíčka.

Walter Pater, *Poesie Michelangelova*, 1873

# Dřevěná cikáda

**LAMBRECHTŮV PSYCHOMETR**  
Věk v němž nemoc nastala  
Ears & Wind Rec, ŠOT Rec., 2011, CD



Exkluzivní hudební skupina, z fasciklu brněnských bájí a pověstí vytržená kapitola, divoká komuna, položka z policejního protokolu, výtržníci, chuligáni, banda, pakáž, umělci, brut komuna, mimoni, vnitřní nepřítel (a veřejný jakbysmet), inferno, delirium, zřícenina určená k asanaci od té doby, co je vystavena, konec světa, krátký proces a kdoví co ještě, kalamita, katastrofa, monzunové deště – zkrátka klubko hadí... vždy byli a budou... jako ti, kterým to vadí... Soubor reálně existoval mezi léty 1981-1983. Digipack v ultralimitované, číslované řadě 100 ks. 32 stránkový booklet s archivními fotografiemi a Malým alkoholickým slovníčkem.

**BRATŘI KARAMAZOVI**  
Slunovrat  
Guerrilla, 2011, CD



Nahrávka, z které je cítit osamění, boj s demony, příběh očištění, ale také vnitřní síla, opravdovost prožitku, z Kúčova zpěvu běhá mráz po zádech. Sám Kúča koncepci CD přirovnal k „cestě z pekla do nebe“... Čistý zvuk nahráv-

ky umožňuje vychutnat si i více vrstev hlasů, střídme používání kláves (o které Bratři rozšířili sestavu) a ženský hlas Jitky Charvátové (ano, kdysi Fiction... o))) je kořením, které zvýrazňuje chuť křehkých textů. Přestože je tahle deska trochu jiná, křehčí a propracovanější, než byly ty předešlé, přesto na první poslech poznáte, že jsou to Karamazovci. Jen jsou prostě zase o kousek lepší.

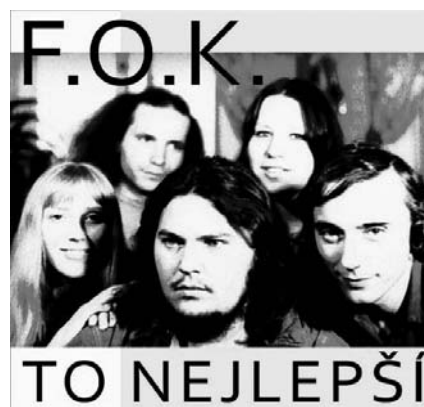
**BYL PES**  
Tak si pluj  
samonáklad, 2011, CD



Černí koně pražských šramlbandů v čele s charismatickým zpěvákem, kytaristou a autorem písní Tomášem Zikou. Jeho naléhavý rozervaný zpěv vypráví příběhy psanců stíhaných zákonem, osamělých duší a útěcích před všednostmi. Kořeny kapely sahají až do roku 1996 a ještě donedávna vystupovala pod názvem Monty Pičusův létající pes. V jejich hudbě se snoubí prvky folk-rocku, hospodského šramlu i worldmusic. Kapela momentálně vystupuje ve čtyřčlenné sestavě s občasnými hosty (banjo, akordeon).

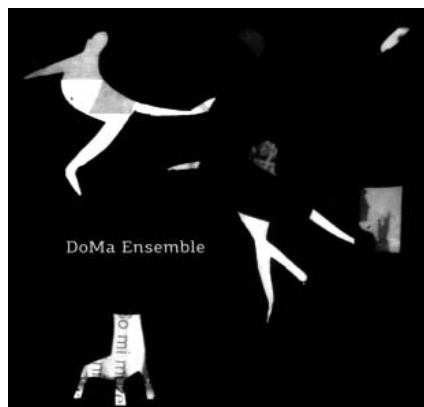
**F. O. K.**  
To nejlepší  
a jiné texty z let 1966–1987  
Nextera, 2011, CD

Téměř osmdesátiminutová rekapitulace poprvé oficiálně představuje nahrávky osobité pražské folkrockové skupiny, která získala velké uznání kritiky. Třeba Jan Rejžek v roce 1978 napsal: „Tolik barev, dynamiky, uvolnění a nadhledu nad tím vším jako v koláži z cyklu Sny zdravého dítěte v krizi neuslyšíte v rádiu za čtrnáct dní dohromady.“ Skupina F. O. K. prostě přišla do špatné doby – nikdy nedostala příležitost vydávat desky nebo nahrávat pro rozhlas. Album je



tedy sestaveno z amatérsky pořízených koncertních záznamů, pečlivě digitálně zrestaurovaných. Booklet má 24 stran a obsahuje historii souboru, všechny písňové texty a řadu fotografií.

**DOMA ENSEMBLE**  
Polís, 2011, CD



Jedinečné spojení hlasu, violoncella a saxofonu a zároveň dvou muzikantských osobností s velkou zkušeností na poli vážné, experimentální, jazzové a improvizované hudby. Tímto vzniká pestrá koláž hudby bez hranic. Marcel Bárta (kontraband Milana Svobody, kapela Radka Krampla Vibe Fantasy, Gustav Brom Big Band, Muff, Zuzana Dumková Band, spolupráce: James Moody (USA), Tony Lakatos (Hungary), Victor Mendoza (USA), Zbigniew Namysłowski (PL) ...), Dorota Barová (Asyl Akt, Chorchester, Vertigo Quintet, Baterky, Tellemarkk, Kuzmich Orchestra, Tara Fuki, byla hudebním dramaturgem jazzové kavárny Podobrazy...)



Tyto a další tituly lze objednat  
v internetovém obchodě  
[www.drevenacikada.cz](http://www.drevenacikada.cz)  
obchod pro slovo, obraz, zvuk, pohyb, život

# Volná plocha – Dokumenty doby

## Manifest českých dětí

My české děti vyhlášíme, že svatováclavská koruna, české království trvá. Připravujeme se na příchod nového krále, což je náš nejvyšší cíl. Král z Boží milosti je Bohu odpovědný za svou zem a za svůj lid. Král je záštitou slabých proti mocným a bohatým, král je záruka. Ochraňuje lesy, zvíř, přírodu proti vládnoucím kriminálním živlům, bez nejmenšího pozastavení loupícím a ničícím poklady země, aniž by sami to, co jí vzali, nahradili. Král je zákon, před kterým jsou si člověk, strom, zvíře, půda, les rovni, a jakékoliv jednání jednoho na úkor druhého je zločin. Král pronajímá svému lidu zemské statky, nebo je dává v dědičné držení, a má radost, když se jeho lid s úctou stará o dědictví země a s láskou obhospodařuje půdu-matku, ze které on sám před tisíci lety vzešel. Království je posvátné dědictví a posvátné dědictví je ta největší úcta ke všemu, ke každému stromu, potůčku, hoře, mravenci v lese, k lidem a k jejich dílu, k důstojnosti každého jednotlivého člověka. Království není vláda menšiny na úkor většiny, či vláda většiny na úkor menšiny, království není vláda několika tisíc hrabivců, samozvanců, darmožroutů a parazitů země a národa. Království je posvátné.

Několik předběžných návrhů českých dětí na uspořádání věcí v království:

Církevní majetek budiž vrácen do rukou Církve s tím, že umělecká díla patřící Církvi, která jsou nyní v galeriích a v muzeích, by tam, propůjčena Církvi, zůstala. Všechna ostatní v kostelech, kláštorech a podobně, by také zůstala na svých místech. Církvi budou vráceny veškeré budovy a panství, panským rodům budiž jejich majetek vrácen s tím, že některá sídla a panství by byla králem vykoupena, z některých by se stala muzea v držení majitelů sídla a ostatní by zůstala jako sídla šlechtická. Kláštery a řeholní řády – základové kameny evropské civilizace – budtež v plné šíři, a doufáme i slávě, obnoveny. Země panské, hrady a královská města, budtež zachovány, poddanská města se buď vrátí pod správu šlechtickou, samozřejmě s veškerou odpovědností, kterou toto vlastnictví s sebou přináší, nebo se budou moci vykoupit jako města svobodná, ovšem s vyššími daněmi. Země Koruny, Slezsko, Horní a Dolní Lužice, by byly vítány ve starém státoprávním celku, který denně vidáme znázorněný na erbech středověkých staveb. Nešlo by zde o moderní problém národnostní, ale jen a jen o otázku, co obyvatelstvo těchto zemí považuje dnes, po mnoha letech odtržení od Koruny České, za své dědictví.

Královská vláda budiž taková, jakou si zvolí lid. Jestliže si zvolí komunistickou, bude komunistická. My jsme však přesvědčeni, že vláda nemusí mít, ba nemá mít žádný politický program. Je buď dobrá, nebo špatná. Jestli se někdo sám o sobě cítí komunistou či demokratem, je to jeho věc. Navrhujeme přechod politických stran do oblastí kulturně zábavných či mezi charitativní sdružení a podobně.

Budeme mnohem intenzivněji jednat se Švédskem, s Vídni a s jinými státy o navrácení nebo výměnu některých rukopisů, listin, uměleckých děl etc., které sehrály v dějinách Českého království významnou roli a mají pro nás zásadní význam. Chceme přinést zpět do vlasti ostatky Jana Ámose Komenského a vzdát tomuto velikánu úctu, která mu náleží.

Provedeme totální přestavbu ekonomické základny země, učiníme odklon od těžkého průmyslu, anachronismu produkujícího výrobky hodící se do technických muzeí a děsivým způsobem

ničícího přírodu a životní prostředí, ke zcela jiným výrobním sférám ekonomicky výhodným a přitom nepoškozujícím své okolí. Zrušíme dnešní podobu zločinně řízeného zemědělství, které v honbě za co nejvyššími výnosy neúměrným zatížením, těžkou technikou, neodpovědnou meliorací, vysoušením mokřin, chemickým hnojením plundruje půdu, otravuje ji jedy, tím i rostliny a zvířata, a přeměňuje ji v poušť plnou kamenů.

Energie. Necháme na vůli lidu, zda dále pokračovat ve výstavbě a provozu jaderných elektráren, které mají proti tepelným tu výhodu, že nejsou spojeny s emisemi zplodin. Hrozba radioaktivního zamoření je zase jiná věc. Rozhodně okamžitě bez prodlení instalujeme odlučovací zařízení ve všech tepelných elektrárnách, ať to stojí, co to stojí. Zaměříme se na čím dál efektivnější získávání energie pomocí bezodpadových technologií, ze slunečního záření, větru apod. a na její co rejhospodámější využití. Nakonec, bez energie se obejdeme, bez dědictví ne.

Prohlašujeme, že těchto několik bodů není žádný politický program, což se nám hnusí, ale ty nejzákladnější, a proto nám posvátné normy života, uchování, úcta a rozvíjení dědictví naší země a našich otců.

Praha, 1988

Podepsáni:

Petr Placák – dělník, Jáchym Topol – redaktor, Ladislav Leština – výtahář, Josef Janíček – údržbář/hudebník, Jan Macháček – noční hlídač, Jiří Zavadil – chemik, Jan Brabec – hudebník, Luděk Marks – kulturní referent, Andrej Stankovič – domovník, Ivan Jirous – historik umění, Juliana Jirousová – malířka, Olga Hochmanová – zaměstnankyně Židovského muzea, Anna Hradílková – žena v domácnosti, Terezie Hradílková – žena v domácnosti, Barbara Veselá – písárka, Ma Hundke – sinolog, Martin Gruša – zahradník, Anna Košnerová – programátorka, František Hochman – teolog, Martin Choura – hudebník, Alena Daňková – zpěvačka, Vít Kremlíčka – spisovatel, Lucie Váchová – zdravotní sestra, Martin Hradílek – student, Kamil Vaněk – pasák krav, Taťána Lutovská – studentka, Bohumír Hájek – topič, Jaroslav Ondrák – zámečník.

Za správnost podpisů: Petr Placák, Chelčického 6, Praha 3.

*In: Svědectví č. 85, Paříž 1988, pag.269-270*

*P. S. Zpráva z tisku, 16. 7. 2011, Vídeň:*

*Ve Vídni byl s velkou pompou pohřben Otto Habsburský, nejstarší syn posledního rakouského císaře Karla I. Zádušní mši před tisícem pozvaných hostů sloužil z pověření papeže arcibiskup vídeňský, kardinál Christoph Schönborn. Ve čtení z bible a přednesu přímlyvných modliteb se po řadě střídaly Ottovy děti a vnoučata. Na závěr arcibiskup Schönborn vyžval přítomné zazpívat císařskou hymnu Zachovej nám Hospodine jako „poslední pozdrav Ottovi Habsburskému, poctu jeho rodině a jejím dějinám“. Následný průvod městem kolem symbolů bývalé velikosti Habsburků, včetně zámku Hofburg, byl završen u Kapucínské krypty tradičním ceremoniálem „klepání na dveře“. Na otázku, kdo žádá vstup, ceremoniář oznámil všechny tituly zesnulého, byl ale odmítnut odpovědí „Takového neznáme“. Po novém zakepání ceremoniář vyjmenoval všechna vyznamenání a pocty zesnulého, opět byl ale odmítnut. Teprve poté, co ceremoniář zesnulého označil za „smrtného bříšného člověka“, dostalo se mu výzvy, ať vstoupí.*



# Napříč – Glosy – Poznámky

## Hmotný úspěch „Našich“

je tak mimořádný, že třeba o něm podati veřejnou zprávu.

Za 14 měsíců rozešlo se 110 zaplacených výtisků. Z nich bylo 58 výtisků odebráno knihkupectvími českými i moravskými. Ostatní byly odebrány přímo.

Na 58 výtiskách, odebraných knihkupectvími, participuje Praha s předměstími 23 výt. (Bursík a Kohout 8, Hynek 1, Horálek 1, Stýblo 1, Kober 4, Reinwart 1, Vilímeček 1, Řivnák 1, Topič 4, Grosman a Svoboda 1 – 23). Venkovští knihkupci v Čechách a na Moravě jsou súčasťněni takto: Čížek ve Slaném 2, Liebig v Pardubicích 1, Kopecký v Písku 1, Krátký v Domažlicích 1, Tolman v Hr. Králové 1, Kraus v Táboře 1, Zajíček v Jičíně 2, Zachystal v Klatovech 1, Martinec v Turnově 1, Pittner v Prostějově 1, Gusek v Kroměříži 1, Veselík v Litomyšli 2, Hančar v Nymburce 2, Barvič v Brně 5, Mareš v Roudnici 1, Soběslavský v Roudnici 1, Hoblík v Pardubicích 1, Simon v Příbrami 1, Pašek v Jičíně 1, Promberger v Olomouci 6, Ludvík v Mor. Budějovicích 2 = 35.

Na 52 výt. přímo odebraných mají podíl: Praha 20, Náchod 1, Poděbrady 2, Nechanice 2, Hradec Králové 2, Olomouc 2, Domažlice 2, Roudnice 2, Hořovice 2, Tábor 4, Jindř. Hradec 2, Vodňany 1, Vídeň 1, Inšpruk 1, Slovensko 1 atd.

Plzeň, Chrudim a j. naprosto scházejí v jednom i druhém druhu odběratelů.

Pokud je mi známo, jednotliví stavové jsou mezi odběrateli „Našich“ zastoupeni takto: soudní úředníci 3, lékaři 10, advokátů a drů právních 13, profesorův a učitelů 9, lékárníků 3, spisovatelů 3, rol-

níkův a lesníků 8, továrníkův a živnostníkův 7, obchodníků 2, ředitelů cukrovarů 2, inženýrů a stavitelů 2, úředníků při dráze 3, úředníků bankovních a j. 9, důstojníků 1, dělníků 1, sládků 2, herec 1, dáma 1, veřejné knihovny a spolky 8, z nichž 5 připadá na městské knihovny pražské a 3 na ostatní Čechy, Moravu a Slezsko. Hmotný neúspěch této knihy, přijaté vší kritikou českou bez rozdílu vřele, ano skvěle, je tak úplný, že se spisovatel-nakladateli zdá, že ne v zájmu svém, ale v zájmu české literatury jest povinen veřejně jej konstatovati, tím spíše, že bezpochyby kniha jeho není jedinou knihou českou, která se koncem století potkala s úplnou, ano obrněnou neúčinností obecnosti, která si tu podala ruku s chlebarskou (bůh to suď!) nepřítelů těch, kdo učinili rozšiřování české knihy svou živností a životným povoláním.

Bylo by záhodno vzít zas jednou na přetřes tak zv. naše „literární poměry“, jež po nedlouhém zlepšení vracejí se tam, kde byly před sto lety.

Já sám nehodlám o nich veřejně diskussi zahájit, ale budu-li pobídnut, rád sáhnu do zásoby svých zkušeností a rozložím je na krám veřejnosti.

*Josef Holeček, 16. 5. 1899*

## Dvakrát Sherlock Holmes

„... Znáte přece tu čtvrt, ty monotónní řady cihlových stavení, ty únavné předměstské ulice. A přímo uprostřed toho všeho jako ostrůvek, jako výspa tradiční kultury a pohodlí, stojí tehle starý dům, obklopený vysokou zdí, do níž

se opírá slunce, zdí žíhanou lišejníkem a korunovanou mechem, takovou zdí, která –“

„Vynechte tu poezii, Watsone,“ řekl Holmes přísně. „Pochopil jsem, že jde o vysokou cihlovou zeď.“

*Sir Arthur Conan Doyle, Z archivu Sherlocka Holmese, příběh Barvíř na penzi*

„Ano,“ přitakala žena. „Případ je uzavřen.“

Povstali jsme, abychom se rozloučili, ale cosi v ženině hlasu upoutalo Holmesovu pozornost. Hbitě se k ní otočil.

„Váš život nepatří vám,“ řekl. „Ruce pryč.“

„Co může pro koho znamenat?“

„To není ve vaší moci posoudit. Příklad trpělivě snášeného utrpení je jednou z nejcennějších lekcí, jaké je možno netrpělivému světu udělit.“

*Tamtéž, příběh Podnájemnice v závoji*

## Poutník Absolutna

... Jestli dáte své čestné slovo na to, že „není nic absolutního“, patrně aritmetika z téže okolnosti stává se uprositelnou a nad nejnepopěrnějšími axiomy přímočaré geometrie vznáší se nejistota. Ihned pak jest otázkou, zda jest lépe svého otce uskrtniti neb neuuskrtniti, zda jest stejné míti dvacet pět haléřů neb čtyřiasedmdesát milionů, několikrát býti kopnut do zadnice nebo státi se zakladatelem dynastie.

*Léon Bloy, Exegese obecných rčení, přel. Josef Florian, Stará Říše 1905*

## Lapač snů

přemýšlím nad svými hospodskými řečmi, čím to je, že se cítím spřízněn právě s těmi nejmladšími? je to anomální? retardované? je to projevem něčeho, díky čemu ještě žiju? každá generace vydává své svědectví, a mně na světě toho ještě tolik zajímá, napříč zkušeností a napříč těmito generacemi, tolik věcí bych chtěl udělat, jsem ale unaven, často k smrti unaven, neuměl jsem se nikdy šetřit, při stavbách jsem měl nejdřív zkrvavené kotníky prstů, nebylo v mé povaze váhání, reakce rychlé, možná zbrklé, když jsem ještě běhal, prvních pár metrů jsem byl první, k čemu to? neobvyklé

věci, nové věci, věci nikdy běžně nečiněné, to mě vždy lákalo, přemýšlím nad těmi nejmladšími, na čem vyrostli, nad čím vyrostli, s kým vyrostli, kdo je co učil, kdo jakým příkladem jim stál, technika, v jejich životě všudypřítomná od nejtútlejšího dětství, cyber-svět, na který my starší nedosahujeme, technika ve smyslu děsivě šafaříkovském? člověk ve věku stroje? co člověk? co stroj? tolik bych toho měl ještě udělat, a voda stoupá, dnes na trhu trval farmář na tom, abych si ty zbytky mrkve, které jsem chtěl, vzal zadarmo, když jsem aspoň nějaké drobné vytáhl, řekl mi

„tak aspoň petržel k tomu“, vzal jsem ji, ač zelenou petržel bych jíst neměl, oprávněná lékařská varování, odnesu ji v sklínce do hospody, snad se někomu bude hodit, ještě mám půl hodiny času, než otevřou, stále více si poslední dobou uvědomuju čas, hodiny, datum, každou hodinu života sleduju a stále se k tomuto uvědomění vracím, k traktování dne, chodím po ulicích a říkám si, je sedmého sedmý, osmého, už opět po prvních letních svátcích, jak dlouho ještě, Pane? a moji blízcí po smrti, a tolik, tolik nových lidí, jak dlouho ještě? –

*jef*

# „Underground“ – souvislosti

**Rozhovor bez otázek (mezi Zdeňkem Rotreklem v Brně a Otou Filipem v Mnichově)**

© Zdeňk Rotrekl a Ota Filip, 1988, 2011

*Milý Oto Filipe, Moravane, víte-liž vskutku, čeho se tímto rozhovorem dopouštíte? Že s autorem veršů, občas próz, sem tam esejů, studií, vědeckých pojednání, koncentračníkem s devaterým řemeslem, ovšem nedobrovolným řemeslem, zřejmě posledním držitelem české kulturní kontinuity od doby halasovsko-zahradníčkovsko-demlovsko-durychovsko-vašicovsko-kalistovské, se prostě rozhovor dělat nedá? Anebo dá, jenže kdo můj vnitřní jazyk, jazyk mé biografie, přeloží do češtiny, neřku-li případně do němčiny? Hledte, koukám do svého barokního zrcadla na sebe a za sebe a mám pořád dojem neuvěřitelnosti a neověřitelnosti svého života, který si pravděpodobně někdo vymyslel, kdybych ho neměl vepsaný v duši a v hmotných kostech. Ten Někdo musel být převeliký tvůrce-spisovatel, jenomže to nezáleželo jenom na Něm. Kdepak. Záleželo v prvé řadě na mé svobodné, nepodplatitelné a skrznaskrz nekonformní vůli, rozhodování a rozhodnutí, a já jsem volil a zvolil tak, že se vším, tedy se sebou samým, vrcholně souhlasím. Ale ze svých hříchů, známých jenom Bohu, se vyznávám a ustavičně jich lituji. Ani nyní bych nevolil jinak, jenom svou suverénní vůli jsem mohl být sebou samým. Hledte dále do toho mého barokního zrcadla, které mně už nikdo nedokázal uloupit: měl jsem být několi-krát zastřelený, jednou oběšený (dokonce na Mezinárodní den studentstva 17. listopadu 1949, jako všemi dvanácti tisíci, tehdá, brněnskými vysokoškoláky zvolený představitel). S tou konopnou šňůrou jsem chodil drahý čas, než k mému překvapení, v rámci tehdejšího „humanismu“ (já tomu říkám český folklór), byl změněný na doživotní žalář. Poté ve vývojovém sledu „vstříc světlým zítřkům“ v pouhých dvacet pět let, automatická a paušální delimitace, z čehož mám v těch neblahých kostech třináct let a pětadvacet dní, hodiny nepočítám, vlastně ani léta, nejsem troškař, hledte dále – hledíte – prožil jsem nikoliv jako pasivní konzument dějin, ale jako jejich spolutvůrce (jímž v podstatě je každý od děvky z ulice po Robespierri). Tyto pády a vzkříšení svého státu, do něhož jsem se před osmašedesáti lety narodil: rok 1938, 1945, 1948, 1968, 1988, skoro samé osmičky i na kontě mých vlastních let. – Stačí? – Odkud, prosím vás, chcete začít? Bylo nás, například, asi tak pět publicistů, kteří jsme proti českému gestapismu po roce 1945, promiňte mou hrdost na to, bojovali; podtrhněte – články v novinách, o kterých dnes nikdo neví, proti všem, držícím hubu, těm, kteří měli máslo na hlavě a špinavé ruce z Protektorátu, včetně těch mlčících, někdejších redaktorů protektorátních novin a posléze zasloužilých a národních umělců.*

Kolikrát jsem chtěl odejít do exilu? Já to nepočítám, v Čařihradě, v létě 1939, už v Protektorátu, v posledním zájezdu vysokoškoláků, jsem měl pár kroků k francouzskému vyslanectví a k politickému asyлу, k odjezdu k našim jednotkám na Západě (pro devatenáctiletého kluka to byla hračka) – pane Oto Filipe, Bůh mně asi desetkrát nabídl možnost volby – neudělal jsem ty kroky, tehdy ani potom. Jsem v této části střední Evropy pochodující a žijící existence možností svobodné volby. Na „osud“ zapomeňte, „osud“ jsem volil *já*. No, přiznám, povětšinou blbě, jenomže jsem nemohl jinak, mám přece, Torstenssonův dědic, své povinnosti k rodu otce i matky, Pražanky rodem, původem z Křivokláta, oni se jme-

novali Malanové a Astlové – Kasteláni – jeden rodový zádrhel přehlédněte v tomto hovoru, neví o něm ani můj syn, ale tím snáze pochopíte (Vy i čtenář) můj niterný vztah k aristokracii. Kam se to dostáváme, rychle pryč!

Budu muset všechno zkrátit. Chcete rozhovor, ne román. Romány nepíše „život“, jak se kdysi říkalo, román do své knihy si píše každý člověk. A ta bude hodnocena a zvažena při prvním i posledním soudu. Dokonce i každé slovo i každý úmysl, před odpovědností neprchne nikdo. Ty suverénní volby jsem měl v roce 1945 – to jsem chtěl studovat Sorbonnu, matka mě zapsala do American Red Crossu na Thunovské ulici v Praze – já všechny převraty prožívám v Praze – „Jed, ale hled' se tam něčemu naučit“. Nejel jsem, zvolil jsem boj proti tomu, co se v mém národu rozrůstalo vlivem nacistické propagandy. Ten Protektorát jsem prožil v totaleinsatzu, z něhož jsem prchl a skrýval se koncem války. Byl jsem totiž udaný jako sabotér „hrdinného úsilí Říše“ Arbeitsamtu, což se rovnalo trestu smrti. To udání mně ukázal dobrý Moravan, Brňan, také poradil, co mám dělat, pro něho se to také rovnalo trestu smrti. V protinacistickém odboji jsem si smočil rovněž, jak jinak při mé povaze, ale hovořme o něčem veselším, třeba o tom, jak se čelí choleře v Neapoli a chorobě AIDS v Patagónii. Vy se stále vracíte do mé prehistorie. Jsem z vás nešťastný. Toť se ví, že proti únoru 1948 jsem se bil před ním, v něm i po něm. Litera scripta manet, také – koneckonců – existuji ti, kterým jsem svobodu „venku“ daroval, zaplatil za to tou konopnou šňůrou a těmi lety, víte, já to všechno беру sportovně, nikdo nemá sám sebe brát – *po čase* – vážně, i když *v čase* vrcholně vážně. Říkal jsem si kolikrát, vzpomenu si vůbec, uslyším zmínění? ucítím modlitbu? *Nic*. Tak je to všechno zalito v jantaru, jako ta včela, jantarová včela, která není na prodej. Ani na půjčení. Stále cítím povinnost ke svým mrtvým, popraveným, zavražděným, zastřeleným. Oni už nemohou mluvit, mně jazyk dosud nikdo nevyřízl. Jste schopný tohle přeložit do evropštiny?

Vy se stále vracíte do doby mého neolitu. Samozřejmě jako šestnáctiletý kluk jsem seděl v té náborové kanceláři, kde se připravovaly odjezdy do Španělska. Guerra civil. Byla v Brně na Antonínské ulici proti bohosloveckému alumnátu. Ne, materialistickým, marxistickým a podobným absurditám jsem nikdy v životě nebyl schopný uvěřit. Tahle náboženství v uvozovkách jsou mně, a vždycky byla, naprosto cizí. To hegelíánské náboženství rovněž. Nemohu přece věřit, že mám čtyři ruce a nohy, jako neuvěřím, že nemám žádnou nohu. Uvěřit mohu jedině tomu, že mám vlastní hlavu, zvlášť – nesmějte se –, když po ní dostanu pendrekem. Pendrek jsem k tomu nepotřeboval, avšak rád se i *takto* ujišťuji, že hlavu mám tam, kde má být. Vy se ptáte na poezii, vždyť já vlastně o ní pořád mluvím. Zní to hloupě, víte, skrze vlastní, denně riskující život a smrt jsem se chtěl dobrat literárního tvaru. Tomu svému. Neopakovatelnému, nezczizitelnému, neodkoukanému. Na jedné kobce s básníkem Josefem Palivcem, synem panského kočího, který jediný měl přístup bez předchozího ohlášení k jinému synu panského kočího, Tomáši G. Masarykovi, jsem mluvil právě o těchto věcech. K uměleckému tvaru vede cesta přes denně riskující osobní život. To je celá řehole umění a života, a ještě jedno tajemství navíc a ještě mnoho dalšího navíc, – el sueño – la vida – la obra – vést, učit, vychovávat svou duši, má-li v sobě vložený a sobě uložený tvůrčí úkol. Pěstovat ty předpoklady a umět si klást překážky. Ale o tom píšu v těch verších První dopis

příteli, Odpověď přítele a v Zastavení, tím končí v *Chóru v plavbě ryby Ichthys* oddíl Basic Czech, před devíti lety po pěti samizdatových „vydáních“ doma, knižně v *Básních a prózách* (Opus bonum, Mnichov 1985). No dobře, řeknete, pletl jste si život s poezií a poezii s životem, jenže – copak jsem v tom byl sám? Autor převážně veršů si tohle vždycky plete. Manželky a milenky těchto autorů jsou evidentní svěťice. Kdo to má vydržet, když to autor sám stěží vydrží? Nebýt ovšem denně ověřované víry v Boha a v jeho zákon, daný ex traditione mým společenstvím v církvi a s církví katolickou. Víte-liž (zase to -liž), jak mocně svobodný, svobodný in ordine, se v této církvi cítíte? A že i tato věta, kterou píšu v tom svém hnusném paneláku, byla bezpochyby vyprošena negramotnou pasačkou v patnáctém století? Včetně věku s osmičkou, v němž je mi dopřáno toto psát a vůbec psát? Kabalu čísel odložte.

Podívejte se, autor veršů, zvláště píše-li je už pomalu půl století, se samozřejmě zesměšní *výkladem*. Několik českých generací, čtenářských, zkazili učitelé otázkou *Co tím chtěl básník říci*, merde alors, pravím francouzsky, což česky nezni tak přisprostě. Mohu sdělit například genezi jedné básničky. A týká se Moravy, na niž se stále ptáte. To jsem jednou, před lety, jel s manželkou do jejího rodiště (rodiště Jana Ámose Komenského mezi Uherským Brodem, Nivnicí, u slovenských hranic, obrodný proces v roce 1968 jsem hájil nejenom v tomto trojúhelníku, i na Masarykově Hodonínsku, ničemu se u mě nedivte), a uviděl jsem základy mostu. Nejráději své verše píšu v cyklech, spontánně, bez mudrování a úvah a tenkrát jsem měl na mysli cyklus *Minulý – Současný – Budoucí* (v *Neobvyklých zvycích*, samizdat, pak v Torontu, 68 Publishers 1977, naposled v *Básních a prózách*, 1985). Uviděl jsem reálný most, most budoucí, jehož základní pilíře tam stály, špatně ovšem, už patnáct let. Uviděl jsem na jednom pilíři, víc směrem k Bánovu a jeho slavnému česneku, černobilou kočku. Seděla na tom pilíři a mžourala očima, krásné zvíře, kočka, nevím, co vy na to, kočka, zvíře, je nádherný tvor. Ona tam seděla a mně „to“ začalo psát, pořád „to“ ve mně píše, někdy i v noci, začínalo to naprosto reálně: „Uviděl jsem černobilou kočku na budoucím mostě / Několik vlaštovek na budoucím stožáru / V nepředvídaném závětrí opadávalo ovoce / Vířily mne stíny které teprve nastanou“ a teď přijde to, čemu říkám básnická myšlenka, podobná myšlenka hudební, přišla ke mně, aniž jsem cokoli tužil: „ – a kdybych si pospíšil zavařovala by budoucí matka / mé kosti do průsvitných sklenic“. Chápete? Výklad lze uči-

nit jediné jinou básnickou metaforou, nikoliv denotativně. Verš, skvěle říká Američan Olson, se skládá jasně ze slov, ale verš nejsou slova, jako židle je ze dřeva, ale židle není dřevo, jen dřevo. V téhle větě máte všechno. Víím, že si tím mnohé rozhněvám, tyhle verše mají pokračování, to není podstata básně, jenom něco vedlejšího, báseň je cele opět „in ordine“, o tomto *celku* autor netuší zbla – píše a dokončí. Tolik desetiletí píšu verše a nevím, kdo je bude číst. Mně to připomíná toho obyčejného, normálního kameníka na milánském dómu. Znáte ten příběh? Obyčejný, normální kameník den co den vystupoval až nahoru na špici věže, sám víte, jak je vysoká, a tam tesal skulptury. Při setmění slézal. Trvalo to leta. Synové a vnuci ho sledovali. Připletl se mezi ne jeden stárnoucí pozorovatel a ptá se ho: Prosím vás, vždyť zezdola není vidět, co tam děláte. A on odpověděl: Ale Bůh to vidí. – To je v podstatě můj příběh. Ptáte se na Jana Zahradníčka. Po roce 1945 propukla v tomto Československu permanentní kampaň proti spisovatelům našeho životního, katolického stylu, proti Zahradníčkovi, Čepovi, Kalistovi atd. Jako šestadvacetiletý jsem povstal, zabušil pěstmi do stolu, napsal obhajobu a najednou mně povídá již zemřelý dr. Banzet: Básník Jan Zahradníček by vás chtěl poznat. Ptám se, kde sídlí, dr. Banzet mně ukázal na vedlejší místnost. Vešel jsem. To máte tak, já jsem nikdy nevyhledával „známosti“. V roce 1941 mně přes Otce Braitu, OP, vzkazoval František Halas: „Ať za mnou přijede do Kunštátu.“ To mně vydali tu první sbírku, evidentní blbost, omyl, právě proto se o ní tolik psalo, tak jsem přijel a seznámil se s Halasem. Životní, osudové setkání. Všechna má setkání se odehrávala pod hvězdami náhod, pokud bych ovšem na náhody vůbec věřil, učeň sv. Tomáše Akvinského ví o „náhodách“, o „casus“ své. Stejně tak na té věžeňské kobce s Palivcem, předtím s Janem Čepem, Dominikem Peckou, Milošem Dvořákem. Tady máte Moravu. Znáte vůbec mou skicu Existence Moravy ve Střední Evropě? – Anebo Poválečný literární život v Brně? Já se častokrát ptám, pro koho vůbec píšu. Až budu mít po smrti, velice málo mne to bude zajímat. Teď se jenom tážu, v prostředí několikanásobné české kulturní diskontinuity, a odpověď mi nepřichází. „Národ věčného začínání“, řečeno s Masarykem a Václavem Černým, bez kontinuity a tradic se znicotní, nestane se už jenom „lidem“, ale „brabenci“. K tomu poslednímu jsme zatím nedospěli. Díky Bohu.

*In: Svědectví č. 85, Paříž 1988, dokončení v čísle 8/2011 (publikováno jako hold jednomu z „neprodajných“ – Z. R. \* 1920)*

## Zápisník Jozefa Cserese

*(Elegantní podvodník Vtípil? To snad ne!)*

Nevím jak vy, kurva, no já jsem mu to sežral i s chlupama. Vtípilovi jeho sólový debut – vinyl *do not eat – throw away* (dinn, 2010). I když se prý chlupy (alespoň ty na kundě) mají holit, jak sám říká hned v první skladbě (*do*). Nevyhodil jsem nic. Zbaštil jsem všech šest kousků a docela jsem si smlsнул. Strhující *one (angry) man show* na pomezí analogové a digitální zvukotvorby, v níž se jaksi přirozeně setkávají nešmírované sonority postdigitální éry s dekadentní obrazotvorností zaslých časů, mne dostalo. Dělá to tedy s vámi věci! Někdy vás to psychedelicky nabudí

(*not*), jindy eschatologicky znejistí (*eat*). Nebo atmosféricky ukolébá (–). „Transdeviant“ je výraz, který bych použil, kdyby nezněl tak hrozně snobsky a kdyby Tomáš nebyl milý chlapík; ačkoli on si taky žádný ubrousek přes pusku neklade. A proto je třeba brát s rezervou, když se sám hlásí k plejádě „elegantních podvodníků“ (*throw*); na rozdíl od nich totiž neumí lhát – alespoň co se zvuků týče. Bůhvíjak s nimi nežongluje, to opravdu ne, no, má neobvyčejný smysl nenápadně je indukovat z čehokoliv, řetězit a nafukovat (*away*) do extrémních parametrů a poloh, dokud nesplasknou se žádou-

cím popraskem i dojemnou elegancí. A zaplatpánbůh, „prozatím štěstěna mu přeje“. Tak si tu hezkou černou pětačtyřicítku pusťte na starém gramci, anebo si ji prostě downloadujte a do omrzení hlasitě poslouchejte. V žádném případě ji ale nevyhazujte!

*hudba, text, zvuky, analogové a digitální nástroje: tomáš vtípil / nabrávka, mix: dinn (dinn is not noise), analogový mastering pro digitální média: jussi saivo, digitální mastering pro analogová média: Ondřej Ježek / překlad textů: Jennifer Helia de Felice / obal: František Eliáš*

# Polní knihovna

Pout' do Západních zemí již započala: cestou Krajem mrtvých. Vlny rozjařeného veselí zaplavují planetu vydanou na pospas vlnám v mořích ticha. V oněch tvářích je naděje a cíl, naprostá ostražitost a bdělost. Jedná se o nejnebezpečnější ze všech cest; každý poutník se musí střetnout s vlastní smrtí a překonat ji.

Vlády se kácejí z pouhého nedostatku zájmu. Vládní představitelé, zbavené parazitické energie, již jako upíři vysávají ze svých voličů, náhle každý vidí takové, jací ve skutečnosti jsou: jako odumřelé prázdné masky manipulované počítači. A co je za počítači? Dálkové ovládání. Přirozeně. Nepokoušejte se být u toho, až tenhle hajzl plný sraček poletí do vzduchu. Teď tu není nic než nahrávky. Přerušte je, jsou stejně radioaktivní jako starý vtip.

Jen se podívejte na vězení, v němž trčíte; ve kterém jsme my všichni. Je to trestanecká kolonie, ze které se teď stal tábor smrti. Místo druhé a konečné smrti.

Základní surovinou drastické proměny je zoufalství a beznaděj. Pouze ti, kdo za sebou dokáží zanechat vše, čemu kdy věřili, mohou doufat, že se jim podaří uniknout. (150-151)

... Tohle číslo číšník-běloch ale začíná být pěkně vyčpělé a všichni to víme. Prostě nechat všechno běžet dál, dokud to samo nedojede. Vaše smrt je neustále s vámi. Není potřeba, abyste tu lítali kolem a sháněli se po ní. (152)

„To, čeho žádáš, odporuje zákonu.“

„Není snad vše, co má nějakou cenu, proti zákonu?“ (154)

Cesta do Západních zemí je a priori tou nejnebezpečnější cestou na světě. Jedná se totiž o výpravu mimo hranice smrti, za základní boží normy strachu a nebezpečí. Jedná se o nejstřeženější cestu na světě, umožňuje totiž přístup k daru, jenž je nad všechny ostatní: k Nesmrtelnosti.

Na tuto cestu se vydává každý. Dokončí ji pouze jeden z milionu. To je z pohledu biologie hodně dobrý poměr. Egypťané a Tibetané konali tuto cestu po smrti a jejich Knihy mrtvých uváděly velice přesné pokyny – precizní, ale v případě potřeby variabilní.

Kdo určuje pravidla? Ve Waghdasu, odrazovém místě pro Západní poutníky, je podle většiny škol mimořádně nevýhodné čekat na smrt. Čekáte-li na smrt, jste závislí na jejích podmínkách. Hrajete proti kasinu. Prohra je téměř jistá. To nejlepší, v co může každý rozumně doufat, je příznivé znovuzrození. (163)

Jogíni, rinpočové, praktice JE: „Lidičky, vo tomhleto to všecko je, vo tom, co je zrovínka tady, máte to přímo před nosem, a jakmile tohleto JE jednou pochopíte, tak vám musí bejt jasný i to BUDE.“ (165)

Nějaká nová zbraň? Ale ne, nejedná se o nic nového. Stará jako Egypt: cep. Najednou je každý, kdo něco znamená, po cepech jako divý: cepy s vpletenými živými hady, se stonožkami a škorpióny v tenkých skleněných pouzdrech, s otrávenými dikobrazími ostny, s medúzou bleskově vytaženou z akváriového pouzdra. (166)

Waghdas, Město poznání, je centrem, v němž se poutníci vystrojují na cestu do Západních zemí. Jelikož na ně číhají mnohá nebezpečí, na každého poutníka jiná, vybavení a zásoby, které bude potřebovat, lze pouze odhadovat. Jakkoli jsou vaše požadavky tajemné, vyspekulované, výlučné, bizarní a alexandrijské, ve Waghdasu jsou schopni jim vyhovět. (166)

Thugové působili v Indii počátkem devatenáctého století, ještě před nástupem železnic. V té době putovali cestovatelé a poutníci ve skupinách a uběhly i týdny, či dokonce měsíce, než je někdo postrádal. Podvodníci se ke karavaně připojovali odděleně, jako by se vzájemně neznali. Každý se za někoho vydával: někteří byli obchodníci, jiní lékárníky, vojáky nebo kováři. Všichni se přitom ve svém falešném povolání vyznali. Pro své oběti měli výraz Beethové, „nezasvěcena“.

Na daný signál se Škrtiči zbavili cestovatelů a oloupili je. Těla pak byla prosekána krumpáči, aby plyny nepřitahovaly psy, hyeny a šakaly, a byla pohřbena pod táborovými ohni zažehnutými nad hroby. Odhaduje se, že během asi dvaceti let zabili podvodníci na milion Beethů. Jsou označováni za jedno z největších zločineckých spiknutí v celých dějinách lidstva. Všichni Thugové byli služebníky bohyně zkázy Kálí. (169-170)

Když nevíte, co si počít, nedělejte nic. (172)

*William Seward Burroughs: Západní země. The Western Lands, Viking, New York, 1987. Přeložil Josef Rauwolf. Vydalo nakladatelství Mafá. I. vydání. Praha, 2004*

## Ze starých papírů

*Dopis Ivanu Slavíkovi k 23. 1. L. P. 2000*

Drahý Ivane,

narodit se jako Slavík – a celý Život Zpívat jako Slavík: co víc si může Básník od Boha – a jeho národ od básníka – přát – zvláště když takměř půlstoletí se ten Zpěv musí prodírat z Voliéry opatřené ostnatými dráty!?

V tento slavný den, já, který s každým dnem – a každým Bítovem – víc si uvědomuji, koho, jaký pilíř Tradice a Kultury v Tobě máme (v časech Reality čím dál víc virtuální) – dovoluji si popřát Tobě, Tvým Múzám, a Tvé Marii – ještě „mnohaja ljeta“, Radost Boží Z Dobře

Vykonaného Díla a Výheň Tvůrčí Hraniče (zapálenou Hospodinu), která nehasne: leda jednou na Věčnostech, v Náruči Boží, tam, kde Světlo Zaniká Příchodem Jenom Většího, Ještě Většího Světla!

Oba Vás, i celou Tvou rodinu objímá (mnohem důvěrnější s Tebou si teď skrže Tvé Deníky připadá) a Milost Boží, Ochranu Panny Marie a i to kominické „štěstí, zdraví“ ze Srdce přeje

Tvůj & Váš starý Jiří Kuběna

*Zpěv sladkokyselé Francie (A. D. 198...?)*

Odešel Sartre, dávno mrtev Camus, spokojit se nelze s náhražkami.

Co si sama počít, v živobytí holém? Namažu si chléb i záda kunderolem.

*Kněz bez kolárku (D. X. Halasové, 1982)*

S údivem jsem hleděl na Dagmarku, když brojila proti knězi bez kolárku. A ty se divíš, potlačované její při něze? Vždyť doma má kolárek bez kněze!

*Vysvětlení pod čarou:*

Paní D. H. svého času velice pohoršilo, když I. M. Jirous označil Jiřího Němce za kněze bez kolárku...

*Josef Mlejnek*

# Úhly pohledu

## Zmrtvýchvstání

pokládám hranu k hraně, každá kostka vždy přesahuje sebe samu o jednu a snad ještě nepatrně výš, ale tam se již tyčí prst jako výstraha k pádu – stavím-li křivě, i to dřevo je pak mnohem více z papíru, a já se skrze ty díry propadám – mezi tu první a poslední skládám čas, do kterého se už nikdy nevlezu celá – motám se nocí, vše nemilosrdně mažu a začínám znovu jen od pocitu – snad jen těch pár tichých obtisků vrátím ještě zpět do chodníku a opírám se o zeď, jež se mi pne v zádech jako břečtan po hrbitovní zdi – i v těch vyhořelých kalíšcích zůstalo jen napršeno, tak pověz mi!: jak jsi byl životu záslužný, zůstávali ti odpočinek strážěn jen plevem a náhrobek bez květin? – dva vyryté letopočty na desce z mramoru, započaty hvězdou a křížkem, a mezi nimi opět jen čas, který nás dávno předběhl – snad by se dalo nakoupit v automatu s jízdenkami, těch několik ubohých čtvrt hodin nebo půl hodin k dobru, ale čas, o který stojím, už nikdy nedostihnu – já – ty – a mezi námi dlouhá vydesinfikovaná chodba: bloudím k tobě zpět přes nevětrané skříně s pilně skrytými lahve mi domácího nálevníka – hledám tě v dlouhých seznamech jmen na tabulkách u dveří, ale nikde nejsi – tak rozbaluji každý skrčený uzlík zvlášť, ale spatřuji jen holátka hledající slova smíření na prahu k očistci – scvrklá těla znovu kroucena v embrya na té cestě zpět do děložního hrdla a sténání nad táhnoucím se časem – odevzdané čekání se zavedeným katetrem do míst Stvoření, tisíckrát za noc si vytrhnout tu hadičku ponížení z boku a v bédování si namísto do úst vrazit pěst do dutých prohlubní vyleženin rozkládajícího se těla – procházím pokoji a vidím od rozechvělých brad srkat a ukapávat ovesnou kaši z nastavených lžic, malátně potahují ten vzduch zamořený kyselostí nasáklých plen močí (tak takhle voní umírání?) a já dál procházím těmi pokoji a hledám tě, ale v čistě převlíknuté posteli už sedí cizí smrt a ustavičně vykřikuje: sestřičko, kolik je hodin? tak kolik je těch hodin? – jak poštilé spoléhat, že život pokračuje pouze dorůstajícími vlasy! – minuly jsme se snad jen o minutu, možná o den, o dva, možná o celá léta, o celé životy: vracela jsem se zrovna nad ránem a neobratně se přidržovala zdi, a ty? ty ses také vracela, jen do tmy, ulehala zpět do Matčína lůna – cožpak opravdu stačí jen převléknout postel? – ten posvěcený plíšek jsem tedy vtiskla do dlaně muži v županu, co seděl na chodbě – požádal mne o sklenici čaje, ať ho může zapít a rychleji spolknout – byla sobota, a než nastalo další zmrtvýchvstání se sklenicí šumáku proti bolehlavu, přála jsem si ještě chvíli ponechat ten Máj, jeden týden lásky v lednu – ale pocítila jsem uvnitř náraz křídel drobného ptáčka, co před odletem do krajiny ticha rozséval ještě kratičké telegramy svým dětem, a sevřela mě tíseň, že už tě nikdy nestihnu –

Lu

## Zabíjeme chudáky

Po čtrnácte dní jsem nevyšel ze své světnice a obklopil jsem se knihami, jež právě v tu dobu byly v módě (je tomu šestnáct nebo sedmáct let); míním knihy, v nichž se jedná o tom, kterak učiniti národy ve čtyřiaadvaceti hodinách moudrými, šťastnými a bohatými. Strávil jsem tedy – chci říci spolykal jsem – všechny výpotky všech těch podnikatelů obecného blaha – těch, kteří radí chudákům, aby se stali otroky, i těch, kteří je

přesvědčují, že jsou všichni sesazenými králi. Nikoho nepřekvapí, že jsem tehdy byl v duševním stavu hraničícím na závrat nebo zpitomělost.

Zdálo se mi jen, že, uchýliv se na dno svého intelektu, cítím temný zárodek myšlenky, vyšší než všechny ty babské formule, jichž slovník jsem nedávno prohlédl. Ale bylo to jen jakési ponětí o myšlence, něco nekonečně neurčitého.

A vyšel jsem z domu s velikou žízní. Neboť vášnivá záliba ve špatné četbě budí přiměřenou potřebu zdravého vzduchu a občerstvujících prostředků.

Když jsem vstupoval do krčmy, jakýsi žebrák mi nastavil klobouk s jedním z oněch nezapomenutelných pohledů, jež by povalily trůny, kdyby duch mohl pohnouti látkou a kdyby hrozny zrály pohledem magnetisérovy.

Zároveň zaslechl jsem jakýsi hlas, jenž mi šeptal do ucha, hlas, jež jsem dobře poznal: byl to hlas dobrého Anděla nebo dobrého Démona, jenž mě všude provází. Když Sokrates měl svého dobrého Démona, proč bych já neměl svého dobrého Anděla a proč by se mi nemohlo dostatí té cti, obdržeti svůj patent na bláznovství, podepsaný bystrým Lélutem a moudrým Baillargerem?

Mezi Démonem Sokratovým a mým je ten rozdíl, že Démon Sokratův se mu projevovával jen tím, že mu zbraňoval, varoval, odvracel, kdežto můj ráčí raditi, sugerovati, přemlouvati. Chudák Sokrates, měl jen Démona zbraňovatele; můj je veliký utvrzovatel, můj je Démon činu nebo Démon boje.

Nuže jeho hlas mi našeptával toto: „Jen ten se vyrovná druhému, kdo to dokáže, a jen ten je hoden svobody, kdo si ji dovede dobytí.“

Bezprostředně na to vrhl jsem se na žebráka. Jedinou ranou pěstí jsem jej udeřil do oka, takže ve vteřině bylo velké jako míč. Přerazil jsem si nehet, vyrazil mu dva zuby, a poněvadž, jsa od narození drobný a cvičiv se málo v boxování, necítil jsem se dosti silným, abych rychle ubil toho starce, popadl jsem ho jednou rukou za límec kabátu, druhou chytil jsem jej za chřtán a jal jsem se silně tlouci jeho hlavou o zeď. Musím se přiznati, že jsem napřed jediným mrknutím přehlédl okolí a zjistil, že v této opuštěné končině jsem pro dosti dlouhou dobu mimo dosah policejní stráže.

Povaliv potom toho zesláblého šedesátníka kopnutím do zad, dosti silným, aby mu přerazilo hřbet, uchopil jsem tlustou větev stromu, která visela až na zem, a bušil jsem do něho s tvrdošíjnou energií kuchařů, kterým jde o to, aby beefsteak změkkl.

Náhle – jaký div! jakou rozkoš cítí filosof, shledávaje, že jeho teorie je výtečná! – Viděl jsem, kterak ten starý kostlivec se obrátil a vztyčil s energií, již bych nebyl nikdy tušil v tak neobyčejně rozviklaném stroji, a s pohledem plným záští, jenž se mi zdál dobrým znamením, ten zchátralý tulák vrhl se na mne, udeřil mě mezi oči, vyrazil mi čtyři zuby a touž větví mi důkladně napráskal.

Svým energickým léčením vrátil jsem mu hrdost a život. Potom dával jsem mu posunky najevo, že považuji tuto diskusi za ukončenou.

A vstávaje se zadostučiněním sofisty z portiku, řekl jsem: Pane, *jste si rovni*, prokažte mi čest a sdílejte se mnou mou tobolku. Vzpomeňte si, jste-li opravdu lidumilem, že máte prováděti na všech svých soudruzích, budou-li vás žádati o almužnu, theorii, již zkoušeti na vašem hřbetě bylo mi *bolestno*.

Přisahal mi, že mou theorii pochopil a že uposlechne mé rady.

in: Charles Baudelaire, *Básně v próze*, přeložil Hanuš Jelínek

# E-mailem a z hlubin počítačů

00:49

Antonínu P.

Výtky přijímám. Odkazují na moje meze. Až zenově. Na meze, vymezující mé srdce, patříci taky tobě. Kéž se mi rozbřesne.

## Rozeepsané

Pavlu K.

„Sestry z dětského zatím nemají co dělat.“ Zdánlivě oznamovací věta, dovlňující v Moři „vlnu“ nazvanou JSI SE MNOU? A žene ji i Holan: „Ale tys při tom nebyl.“ Avšak muž u porodu na toto vpravdě miluješ mne? – odpovídá celým svým veršem: „Jsem s tebou, jako je Bůh se mnou: stírám pot z čela, krev ze stehen.“ Ale v nás zatrne. Slovo básníka musí platit a ve *Viděl jsi, že jsi* po vyznání „Vždyť Bůh je s tebou“ přiznal přece: „Někdy jsi však sám, / tak, jak ses nikdy neodvážil bát.“ Kam náhle svěst to napětí mezi stahy dělohy a duše? Ano, takhle prostě a zdánlivě bez „umělecké výhně“ požadované Šaldou: „Z přítmi vyplouvá prádelna, infekční, plicní, / garáž, v protějším okně v noci zmrzl muškát. // Sestry z dětského zatím nemají co dělat.“ – než zase život zabolí!

12. 11. 2010, 08:57

Jiřímu S.

Nevím, zda je tvým veršem ten Jeffersův: „Una mi zemřela a já...“ V témž dni napsal mi Miloš Doležal: „V ONOM už je Viola F.“ A Karel Plocek, starající se o svoji nemocnou ženu (diabetes, onkologická operace, mozková příhoda), neustále proto odkládáje překlad Jungovy dosud nepřeložené statě Analytická psychologie a básnictví: „Když s někým žijete jedenapadesátý rok, jste vděčný za každý den, kdy se ten druhý cítí jen trošku uspokojivě.“

23. 11. 2010, 11:50

Petru K. (přes Wandu H.)

Pak se mi verš začal zkracovat. Psal jsem jako by z nedostatku, promýšleje možnosti Durychovy „poezie kříže“. Milan Uhde v úvodu mého Velkého čtení v Mahenově památníku hovořil o „slovu, které zbylo“. Ale v osmdesátých letech, při psaní *Řetězů a ptáků*, mi byla posilou, ba programem vize Václava Černého z jeho poválečné recenze na *Chrást i tvrz*: „...pátrám po básníkovi vidění znova úplně přímého a slova znovu naprosto prostého, jenž zapomněl co je superlativ a jemuž chybí schopnost jakékoliv výrazové transposice; neboť mám za to, že obrození slova jinak, než jeho radikálním oproštěním začít nemůže.“ I dával jsem básně k olízání také dojičkám, stájníkům a krávám.

1. 12. 2010, 17:06

Petru H.

Míříš na komoru, Petře. A stejně krásně jsi to Jindrovi: „Prsty sepjaté v kostele k modlitbě, že Bůh musí být.“ – v jeho *Lidech Vítkovska* slovy dofotil. Přijímám: „...básník jako ten, kdo je přemáhán citem.“ Neboť za každým slovem, i tím na počátku, je vztah. A svou účastí na básni se aspoň na chvíli napojujem na *tab i stab*, v němž se uskutečňuje, řečeno s Věrou Linhartovou, „přímé spojení“. Být v básni... pro mě znamená být ve vztahu. A v něčem, svým způsobem, posledním milujícím! Tak jako Nabokov Inul k motýlům, Exupéry k letadlu, Skácel k tichu; Váchal ke psu, já ke krávě, jiný ke „kundě“ a zcela jiný k *Popelce nazaretské*... Lhostejno, zda „mluví k slovu“ naléhavý hlas, obraz ve snu, prázdno při meditaci či jen něco jako letmý vánek, třeba přes nějaké nečekané sousloví – zato stejně reálný a neodbytný, dokud báseň neprolne.

11. 12. 2010, 10:51

Miloši D.

Skrze zaujaté poznámky kluků: slyšíš tu basovku?, fantastické bicí!, ty dechy – otevřel se mi svět neprožitých dosud emocí, hlasitých hlubin, spontánnější energie než u hraní na vojáky, na Indiány. Roky zmrazený vztah k muzice, bezesporu způsobený poznámkou při povinném náboru do hudebky „zcela postrádá hudební sluch“, pokoušel jsem se oživit alespoň hrou na kytaru. Tu mi nakonec vždy někdo naladil, horší však byla má naprostá neschopnost přijmout rytmus kohokoli jiného... Přepouštěl jsem si ještě Cohena, Santanu, zašel na Voňkovou, zajel na SBB či Niemena do Opavy; spíše však vichr na Lysé hoře, hučící rozvodněná Bečva, štkání otce, smích, samomluvy, křik, anebo ticho schizofrenní matky – nutily brát do ruky kytaru s otvorem v sobě.

8. 3. 2011, 10:01

Václavu D.

Vzal jsem to z nádraží přes park. Na zámku – expozice ke stému založení „hlucháku“; co jsme se s jeho chovanci, neúnavnými fotbalisty, nahráli! Netušil jsem, že řeč prstů přejali od mnichů. Z jezuitského sborníku *Miscellanea jesuitica II* se dozvídám o „elektronickém uchu“, simulujícím slyšení v matčině lůně; ozvučujícím „vyhluchlé“ učení o ráji. I při liturgii slyšíme dříve, než rozumíme... Snímaje někdejší „vtisky“ z krásenských ořechů a soch, znovu mi vytanulo haiku Uroše Zupana: „Opravdové stáří a čas / na tebe čekají jen ve městě, / kde jsi se narodil.“

### 10. 3. 2011, 18:08

Čtu Vaše řádky „už ani nevyjdu z domu,  
po schodech nevylezu, skrze opuchlé nohy  
neobuju žádné boty a chodím jenom  
ve speciálních papučích“ – jako verše žalmu.  
...chtěli po mně, ať jim předvedu  
taky chvaty z juda; zapěl jsem jim proto  
i něco z glosolálií – když může Gary Snyder  
mezi recitací prozpěvovat buddhistické mantry.  
Netuším, jak to nakonec sestříhají,  
cítíl bych se lépe bokem bojiště  
než pod Eiffelovkou míru a ze starších  
citoval Jana Kameníka nebo Demla.  
Jenže Skácel mě kdysi i pro ně otevřel.  
Chodil jsem mezi kravíny,  
pomáhal při porodech, ale až báseň  
Jak přicházejí na svět telátka  
mě pomohla porodit do svých slov.

### 19.3. 2011, 16:40

Jsou roky, kdy přicházíme spíše k hrobům  
básníků než světců; tak stojím nad ostatky  
Bohuslava Reynka a Suzanne Renaud,  
dívám se, jak podzim na náhrobek klade  
„věnce vran“. Řeknu-li slovo, zcizoslovím.

### Nespavý

Zvednu hlavu z polštáře a hledím  
na napůl zamrzlé okno a hodiny  
neochotné překlápět mechanické číslice,  
kontrolovat, jak pokračuje noc.  
Kromě zeleného záření hodin a světla  
poslední měsíční čtvrti proniká  
do naší ložnice odraz sněhu, vidím,  
že polovina oceánsky zvlněné přikrývky  
ležící na její polovině postele  
je úplně plochá. Slova  
pastýře z „Tristana“, „Pusté  
a prázdné moře“ ke mně pojd.  
Kde je? V úžlabině, tam,  
kde její přikrývka přečnává na polštář,  
vyrůstá kadeř hnědých vlasů – je tu, spí  
někde dole v tmavém zakrytí.  
A teď se otočí, aniž se probudí,  
o čtvrt obratu – tělo ležící ploše a bez faldů  
na zádech se nakrčí v hmotné Z  
na boku zády ke mně.  
Přivinu se blíž, opatrně, protože nechci  
narušit dokonalý klid jejího spánku,  
ležím a přijímám netušené  
množství tepla, které drobné tělo  
vydává do svého okolí, když po něm toužíš.  
Teď pomalé vrnivé, občas zachrápnuté,  
dokonale srozumitelné zvuky jejího spánku  
náhle ustanou. Noha vykopne zpět,  
zachytí svým nártem můj kotník  
a přitáhne mě ještě blíž. A za chvíli  
se zvuky jejího spánku obnoví a říkají mi

Mojmíru T.

„Pojď, takhle se ke mně přitlač,  
svůj pravý loket polož na mou pánev, správně,  
a svou pravou ruku na má prsa, ano přesně tak,  
a svou levou paži, která je tu jaksi navíc,  
dej někam pryč, tak je to dobře.  
Tak zapletení jeden v druhém, spící s nespícím,  
spolu prospíme noc.“

*Galway Kinnell, přeložil Jan Balabán*

*Tento svůj překlad Kinnellovy básně mi poslal Jan Balabán  
26. II. 2004. Nevím, zda byl někde vydán, nějak použit. J. B. mi  
jej tehdy poslal na mou prosbu o nějaký drobný text či překlad,  
a já si jej zde dovoluji, pro potěchu čtenáře, ze svého archivu vložit.  
Na počest obou vzácných a spřízněných tvůrců. j. e. f.*

Vítu S.

*Zdeněk Volf*



*Smalt se slovy J. B. © Katarína Szanyi*

Na štítové zdi domu na Zákrejsově ulici č. 4 v Ostravě-Přívově byl 14. 3. 2011 instalován smalt „Šli spolu“ ostravské malířky Kataríny Szanyi, jenž tato košická rodačka vytvořila na sympóziu Smalt Art Vítkovice 2010 k památce spisovatele Jana Balabána (29. I. 1961 – 23. 4. 2010). Dílo cituje z povídky „Dona nobis pacem“ Balabánovy sbírky „Jsme tady“. (V. Holec)

*e-mail z ostravského klubu Fiducia, 15. 3. 2011, 21:20*

*„Dům, ve kterém Petr Záborský nakonec přece jen zablédl světlo,  
na ně čekal prázdný a tichý výše ve svahu nad údolím. Už to tak bylo,  
že nikdy nebude jejich, zatím však od něj mají klíče, zatím je to všechno  
tak dobré, jak jen to dobré může být.“*

*(Dona nobis pacem, závěr)*

# Boro & Potulná akademie

Klub BORO, Křenová 75, Brno, tram. 8, 10, 13

## PROGRAMOVÝ VÝHLED ČERVENEC–ŘÍJEN

28. července 2011

**Vernisage – Kateřina Tmějová *Malby na papíře***

uvedení nových knih nakladatelství **Vetus Via:**

**Ivan Martin Jirous *Ubíječ labutí*** (2. nezměněné vydání)

**Miroslav Fišmeister *Barva času je žlutá***

**MAKAQUE A OLMOUCKÁ TROJKA** (violoncello, elektronika)

**PAPAGÁJ ŽAKO** (Jacques Kustod dj set)

1. září 2011

**SORRY SATORI**

**EDGAR TEBY**

**AFTERPARTY: CIAO MIAO + SARDUS SWIFT**

9. září 2011

**STOKER ONE MAN BAND** – Chrudim

**J. H. KRCHOVSKÝ** – autorské čtení

**VRATISLAV BRABENEC & JOE KARAFIÁT** – čtení & kytara

**MARCEL KRÍŽ** – blues-rock – Čáslav

11. září 2011 Červený kostel a Afterparty v Boru

**JASON WEBLEY (USA)**

**URBAND...**

19. září 2011

**PETER GRAHAM / SEIJIRO MURAYAMA / IVAN PALACKÝ / PETR VRBA**

28. září 2011

**THE DRAIN** – rock'n'roll-glam/garage – Praha

**THE CITY KILL** – kovbojský rock – Dánsko/Austrálie

30. září 2011

**SIBÉRIJA** – alternativa Rýmařov

**HYNKOVY ZÁMKY** – alternativa Olomouc

**YLO AFRICKÝ SLON** – alternativa Brno

**MIROSLAV VÁCLAVEK, MOJMÍR VRBA** – autorská čtení

13. – 15. října 2011

**FESTIVAL POESIE POTULNÝ DĚLNÍK**

**ČTVRTEK 20. 10. 2011**

**BLU (BRAZÍLIE)** – elektroakustické Kvarteto

23. října 2011

**DNÉ** – post-folk – Praha

**BLUENECK** – post-rock – Velká Británie

27. října 2011

**ARAN EPOCHAL/ARAN SATAN** – mluvicí člověk s basou – Praha

**TIM REMIS** – komorní country – USA

# Festivaly léto/podzim

TASOV – Topolový hájek

5. – 6. srpna – **BESEDA U BIGBITU**

**NARAJAMA REVISITED, LENKA DUSILOVÁ, GERDA BLANK, PAUL LAMB & THE KING SNAKES, DEAD POPE'S COMPANY, DARK GAMBALLE, THE UNIQUES, JAZZSTEPPA, SHADOW AREA, KORJEN, ZDENĚK BÍNA, SOUNDS LIKE THIS, LONGITAL, DVA, SPECIAL PROVIDENCE, KILL THE DANDIES, ETNA KONTRABANDE, NERUDA, D4D, APATHEIA, LIKA, DIODA BOY, MY DEAD CAT, CANDY MEATWORK, BITUMEN, HENTAI CORPORATION, ČOKOVOKO, REALISTIC CREW, HRANA...**



**MEZIŘÍČKO U ŽELETAUVY – Skalákův mlýn**

26. – 27. srpna – **FESTIVAL NAPŘÍČ – KONEC LÉTA**  
**DĚTI KAPITÁNA MORGANA, ATOMOVÁ MIHULE, TUMPACH KVOČ, FLOWER POWER, YLO – AFRICKÝ SLON, PLANET CARAVAN, ENTEN OG ELER, DECEASED SQUIRREL ON THE PHONE, DIRTY PICNIC, URBAND, OKA MŽIK, SIBÉRIJA, KUSÁ RADOST, HLINÍKOVÉ LOPATKY, DUO JUYOS COMPLET, ČOČKA, JÁ JSEM POZNAL & HOMÉR, STBEND, BRATŘI KARAMAZOV...  
IVAN MOTÝL, MILAN KOZELKA, J. H. KRCHOVSKÝ, PAVEL ZAJIČEK, IVAN M. JIROUS, JOHN BOK, TOMÁŠ LOTOCKI, MIROSLAV VÁCLAVEK...**

Podrobné informace o připravovaných akcích:

[www.christiania.cz](http://www.christiania.cz) • [www.boro-klub.cz](http://www.boro-klub.cz) • [www.sopel.freemusic.cz](http://www.sopel.freemusic.cz) • [www.drevenacikada.cz](http://www.drevenacikada.cz)

## Tiráž

Uši a Vítr č. 7, červenec 2011 • noviny Potulné akademie • vydává Proximus, o. s., s pomocí Boží, přátel a Ministerstva kultury ČR • vychází poslední čtvrtek v měsíci • adresa redakce: Vetus Via, Poštovská 4h, 602 00 Brno, telefon 723 025 974 • za redakci odpovídá J. E. Frič • výtvarnou a anonénní část novin připravuje Fido • v evidenci periodického tisku pod č. MK ČR E 19773 z 18. 10. 2010 • cena 20,- Kč